

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
з год. 5-їй пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Коперіка. — Експедиция
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні денесня по
15 кр. від стрічки.

Трудности языкового закона в парламенті.

(=) Язикова квестія се оклик дня в Австрії, писали ми ще минушого року в ч. 233 нашої часописи. Тоді згадали ми, що претенсії всіх австрійських народів зглядом языкового рівноуправненя основують ся на §. 19. основних законів з 21. грудня 1867. року. Законом сим признано рівне право языкове кождоу народоу, однак мимо 30-літнього існуваня такого права не постарано ся о відповідні духови §. 19. осн. зак. розпорядженя і інструкції для підчинених урядників, о доконечні правні постанови в поодиноких случаях або о зміни через законодатні тіла, як не менше о совістне виконанє через урядників. Через таке занедбанє дійшло до того, що народи сильнійші розгосподарились широко і виперли язык меньшостий національних до домового ужитку, або дали єму дуже вузкий терен, але і про него приходилось нераз довго-предовго пукати. Кождий нарід в Австрії домагав і домагає ся від часів ери конституційної зреалізованя рівноуправненя свого языка, признаного єму §. 19. осн. законів, але правительство старало ся виминати єго як найдовше, а хоть деколи що зробило в сій справі, то робота та дотикала тільки деякі поодинокі случаи, поодинокі области, та поодинокі народи. Послїдними однак літами почали народи щораз сильнійше кликати о порішенє языкових відносин. Рівночасно з окликом рівноправности языкової виринало завсїгда на перший плян питанє: хто має рішати языкову квестію і яким способом.

Народи сильнійші бажали би языкове питанє рішати в соймах краєвих, а слабші в парламенті з обави, щоби їх не змайоризовано. Хто щиро бажає полагодженя языкових спорів по справедливости, сей о формальність в так пекучім часі не буде суперечити, але о саму річ. Так понимали языкову квестію і рускі послы, коли не оглядаючи ся на формальну сторону, ста-

вили єї в соймі. Правда, за сей крок подибали ся наші послы з неоправданими закидами т. зв. опозиційної праси рускої, що неслухно віддають языкові справи під компетенцію сойму і здають ся на ласку Поляків. Навіть сли би руским послам соймовим було ходило лиш о форму а не о саму річ, то й тоді опозиційна праса не мала би ще повної слухности. Власне через поставленє языкового закона в соймі причинили ся рускі послы чимало і до зрозуміня єго формальної сторони. Адміністратійна комісія заняла становиско в ділі языкового внесеня руских послів в соймі таке, що соймови не прислугує право рішати о уживаню краєвих языків в прилюднім житю дорогою законодатною. Мотивом до занятя такого становиска була ся обставина, що доси ані рада державна ані нїякий сойм краєвий не взяв ся за полагоду тої справи законодатною дорогою. Акція проте руских послів не остала, як бачимо, без наслідків. Що правда сойм не порішив языкового питаня після бажаня наших послів, але адміністратійна комісія висказала погляд на формальну сторону языкового закона, котрий не є тепер без значіня з огляду на се, що й християнсько-славянський клуб, до котрого належать рускі послы народовці у Відні, ставити языкове питанє. Здавало би ся, що по таким погляді адміністратійної комісії в галицкім соймі, Поляки не повинні би противити ся тепер ухваленю языкового закона в парламенті, а то ще тим більше що й їх языкові права в Галичині основують ся ледво на языкових розпорядженях, котрі, як звісно, кожде правительство могло би змінити. Яке становиско займуть Поляки і Чехи в справі языкового закона ми не будемо пересуджувати. Хоть би Поляки не противили ся порішеню языкового питаня в парламенті, то мимо сего подибле ся оно з немалими трудностями. — Всі сторонництва, котрі до тепер поставили языкові внесеня поставили ясно ціль, але средства, котрими єї треба досягнути

покриває цілковита тьма. Фактом є, що сторонництва найсильнійше домагаючи ся языкового закона не знають, який змість докладний надати своєму бажаню. Возьмім тільки самих Німців і скажім їм скодифікувати і згодити ся на один закон, а ледво чи згодять ся. Усуньмо і сю евентуальність, а припустім, що поодинокі народи згодять ся на один закон свого рідного языка. В тім случаю не відпаде нїяка трудність в ухвалюваню языкового закона, бож парламент мусить ухвалити закон не для поодиноких народів, але для всіх. Закон сей мусить дати рівні права языкам кождоу народу. Головна трудність буде отже спочивати в тім, що установленє вспільних норм языкових для цілої держави, хоть би в як найбільше загальних начерках, сли має сповнити прим: жаданя чеських Німців і моравских, мусить бути рівночасно сповнене жаданє Словінців в Стирії, Каринтії, Країні, Кроатів на Побережю, Русинів в Галичині і на Буковині.

Правда Німці не думають вже нині усунути Чехів на той рівень під зглядом языка, на яким знаходять ся полудневі Славяни. Отже хочачи дати Чехам більше а рівночасно мати управильнену языкову справу загальним державним законам мусіли би Німці розширити языкові права полудневих Славян, що після політичної льогіки німецької мусить означати звуженє прав Німців пр. в Стирії. Стирійські Німці можуть викликати бурю, а можливо що прилучили би ся до них і Італіянци і иньші *beati possidentes*. Ся евентуальність не є виключена, а результатом єї було би поваленє языкового закона.

Обавляємо ся проте дуже, щоби як в своїм часі скодифікованє языка державного так і тепер піднесений від року оклик языкового закона не пропав. Ми представили трудности языкового закона в парламенті в тій цілі, щоби дати наглядний доказ, як наші політики опозиційні не судять нїякої справи критичним розумом але противно людий, — що предвиджуючи трудности

3 сільських образків.

3. ЕМІГРАНТ.

Оповіданє з життя люду написав Д. Л.

(Дальше.)

На саму згадку про Якіма ставала Оленка сумна, очи соловили, чоло хмарило ся, а лице складало ся до якоїсь туги і скорби.

— Та чи знаєте хоть, де Яким обертає ся? запитала наймичка.

— Де знаю!

— Не писав нічого?

— Ні, як пішов з села, то як би камінь у воду кинув.

— А люди кажуть, що писар все відбирає якісь письма від Якіма і якісь гроші — озвав ся парібок.

— Хто знає, які письма і які гроші. Та вже би Василь не був таким харцизяком, щоби нас кривдив; не так мене, як оті сирітки! — казала Оленка.

— Хто знає? кожда рука собі крива.

— Воно правда, але ми так мучимо ся Мав би милосерде! — каже Оленка.

— Що милосерде? Або нині між людьми є милосерде, справедливість, та страх божий?.. Де там!.. Навіть тамка, де найскорше чоловік того шукає, нема... нема!.. — з огризом відповів парібок.

І пігнула думка за думкою в душі Оленки. А може справді так є, як люди кажуть. Може Василь не боїть ся ні Бога ні людий, може кривдить і моїх діттих? Може справді нема на світі людий з серцем та душею, що чують жаль над долею та біднотою другого. Може люди, звірі дикі, що дбають тільки о себе самих, що випили би з другого і кровіцю, щоби тільки себе нагодувати!

X.

На землі запахло весною. Природа збудила ся з зимового просоня. Деревачали вкривати ся цвітєм і зеленим листєм. Земля прибрала ся дрібною травою, жовтеньким первоцвітєм, лотаном, фіялками та ясиром. Навіть стара грушка, що стояла під Якимовою хатою, обсіпала ся так дрібним цвітєм, наче би хто обляв єї молоком. В таку веселу пору кождоу чоловікови лекше стає на душі, хоть зморена та обременена грижею і нудгою душа ледви-ледви телпаєть у нещаснім тілі. І Оленчина душа пове-

селіла, проснулась, неначе з весною чогось ліпшого і красшого надїяла ся. Однак чогож єї надїятись? чого ждати? Хиба красної долїз-за моря та з чужої, далекої чужини?

У таку погідну весняну днину приїхали панни до Якимової хати.

— Чи ти знаєш жінко, чого ми до тебе приїхали? — запитав ся Оленки якийсь присадковатий з чорною бородою пан.

— Де знаю чого? — відповіла несміло Оленка.

— А письм не діставала?

— Не діставала жадних!

— Що ти верзеш?! таж тутка неодна письмо з суду приїшло!

— Може де до громади, але не до мене!

— А деж твій чоловік?

— Не ма, в Америці!

— А давно в Америці?

— Уже пятий рік!

Ага пятий рік... сказав сам до себе пан.

А ми приїхали ваш ґрунт продати за дошги! озвав ся голосно до Оленки.

(Конець буде.)

якоїсь справи старають ся з усіх сторін ті трудности, сли вже не усунути то бодай їх змодифікувати — ще й підозрівають. А ставлене в соймі язикового закона мало на цілі — о скільки мож — бодай злагодити трудности язикового закона, які можуть повстати і в парламенті.

Погляд комісії адміністраційної львівського сойму повинен би тепер повздержати польських послів від шовінізму против язикової квестії і они не повинні зважати на голоси одної часті польської праси, котра їх накликає до поборовання язикового закона в парламенті. Пригадаємо лиш поклик *Przeglądu*: »*Guai a chila tocca!*« (Горе тому, хто его дотикає! — в Галичині).

Хочемо вірити, що всякі народи австрійські поучені подіяма в Чехії і заколотом в цілій державі згодять ся з нами, що вже крайна пора полишити всякі національні шовінізми а ступити на дорогу взаємного порозуміння, до чого першим і необхідним кроком є справедливе порішене язикової квестії дорогою закона.

Новий намістник Галичини.

(+) В четвер предложив кн. Сангушко цісареві резігнацію з свого дотеперішого становища, котре займав півтретя року. Цісар прийняв сю резігнацію і відпустив свого намістника з великою ласкою, котрій дав вираз наданем кн. Сангушкови високого ордеру золотого руна. Наслідником кн. Сангушка назначений посол до ради державної і краєвого сойму Лев гр. Піннський.

Хоч уступлене кн. Сангушка послідувало так нагло, однак не було оно ніякою несподіванкою для політичних кругів. Се було загально відомо, що кн. Сангушко, займаючи становище Маршалка краєвого сойму, лише на виразне бажане цісаря прийняв трудне становище намістника Галичини, для него сим трудніше, що не був перед тим нігде в адміністраційній службі. Князь приніс сю жертву Короні, а хоч не виріс в школі бюрократичних форм, сповняв свої обовязки в адміністраційнім організмі вельми сумлінно. Вже яко маршалок сойму з'єднав собі загальне довіре своєю безсторонністю, приязністю і иньшими благородними прикметами, а також Русини відносили ся до его особи з повними симпатіями і довірем, що і на становищі намістника ему товаришило.

Вже кілька разів налягав кн. Сангушко, щоби звільнено его від сего важкого бремена, так за міністерства гр. Баденього, як і гр. Гавча, однак узвглядняючи трудности політичного положення оставав на своїм становищі. Тепер же, коли міністерство гр. Туна має сякі-такі вигляди на поправу політичного положення, уважав кн. Сангушко сю хвилю пригідною, щоби передати керму в краю в иньші руки.

Новий намістник гр. Піннський, мимо молодого віку (бо числить доперва 41 літ) займав вельми визначне становище в політичнім світі. Яко посол до ради державної від р. 1889 а при тим учений юрист, письменник і професор римського права в львівскім університеті, брав участь у всіх важнійших кодифікаційних працях парламенту, особливо-ж карного і цивільного права. Яко член парламентарної комісії польського кола і правіці відгравав гр. Піннський видатну ролю, вступаючи все сміло і рішучо в обороні консервативних засад і католицької Церкви, а сі засади мав нагоду при різних нагодах виявити, іменню яко референт бюджету міністерства просвіти і яко генеральний референт бюджету краєвого. Его внесеня ставлені в раді державній і в соймі змагали до облегчення і поправи долі селянства. При різних нагодах гр. Піннський виявив свою безсторонність і прихильність у відносинах до Русинів, а яко

генеральний референт бюджетовий в соймі відносив ся з належним зрозумінням рускої справи вельми прихильно до культурних потреб руского народу. В раді державній заявив ся також щирим прихильником руского духовенства, коли розходило ся о підвишене конгруї і поліпшене долі вдів і сиріт по священниках.

Тимто витаючи гр. Піннського на его новім становищі, маємо повну надію, що він на тим високім і впливовім становищі, яко муж довіря Корони, маючи належне зрозумінне рускої справи і національно-культурних, як і економічних потреб руского народу, посеред котрого уродив ся і виховав ся, приложить руку до того, щоби в більшій мірі подавано рускому народові ті засоби, які можуть довести его до культурного і економічного розвою, до досягнення признаної і запорученої конституційними законами національної рівноправности.

Рада державна.

В дальшій ході засіданя з 30. с. м. промавляли при внесенях в справі помочи для населеня по причині елементарних нещасть ще п. Евг. Абрагамович підпирючи резолюцію галицького сойму, домагаючи ся державної помочи для Галичини, відтак пос. Танячкевич мотивував своє внесене о уділене помочи предовсім для перемишлянського повіта, а о. Шаєр для кольбушівського повіта. На початку засіданя з 31. с. м. відчитано нові внесеня, інтерпеляції і петиції. Між иньшими бр. Діпавлі візвав правительство, щоби поручило езекутивним органам совістно перестерігати закон о податку особисто-доходів, котрою то справою занимали ся вже і послы галицькі. П. о. Пастор, поставив два внесеня: 1) о видане закона о підводах для войска, 2) о зміну § 21. кватерункового закона. П. Вайзер домагав ся соціально-політичних законів, між иньшими убезпеченя на старість. П. Прохаска жадав закона забороняючого заграничним Жидам вступу до Австрії. Увійшла петиція жидівської унії у Відні упрашаючи о заряджене статистичного спису жидівських маєтків нерухомих. Є і кілька петицій з Галичини. Виділ повітовий в Цешанові просив о 50% опусти в ґрунтовім податку з причини елементарних нещасть, громада Хотінв коло Калуша о запомогу і т. и. З порядку дневного забрав голос міністер скарбу др. Кайцль і предкладаючи бюджет на р. 1898 виголосив фінансове експозе. Позаяк є се той самий бюджет, котрий в осени мотивував вже Билинський, тому бесідник не входив в подробиці. Загальні числа так представляють ся: Після бюджету Билинського видатки виносили 715 мільонів, доходи 719 мільонів, надвишка доходів 3,900.000. Тепер прелімінує ся: видатки на суму 721 мільонів, доходи на 722 мільонів, надвишка на 400.000 зр. Інвестиційний бюджет виносив після Билинського 27 мільонів, тепер 24 мільонів. Відоймлено отже три мільони і вставлено до звичайного бюджету.

Міністер заповів, що буде старати ся о се, щоби інвестиційний фонд, котрий доси служив також на покриване видатків різних міністерств, з часом став виключно фондом для капіталів приносячих дохід і був призначений тільки на інвестиційні цілі.

Міністер звертає увагу Палати що до нині бюджет є неполагоджений, а держава господарить провізорією, через що не мало терпить. Правительство мусить совістно держати ся границь бджету предовсім в теперішних хвилях трудних і не може робити видатків, на котрі недостає покриття. Дотичить то головно інвестиційного фонду. Цілий ряд видатків для населеня пожаданих і важних для держави треба проте хвилево вздержати і так: не можуть бути на разі полагоджені всі надзвичайні будови, дороги, мости, між иньшими в Тироли і в Чехії, всі будови меліраційні, приміром на Динайци, Пруті, в Молдавії, дальше в міністерстві торговлі всі видатки на підпомогу промислу, нові почученя телефонічні, залізниця, як лінія Львів-Самбір, побільшене залізничних парків, в міністерстві рільництва інвестиції в державних добрах і лісах, в міністерстві просвіти видатки на закупно

творів штуки, стипендії, розширене будинків для середних шкіл, будови нових шкіл і т. и.

П. Окуневський закликав: А чи відпадуть також видатки на войско? Міністер Кайцль пригадав п. Окуневському, що войскові видатки ухвалюють весільні делегації. В дальшій експозе перестерігав Кайцль Палату перед різними ілюзіями. Ілюзією є всамперед, що новий податок особисто доходів принесе великі доходи. В бюджеті преліміновано в тій рубриці 15 мільонів, а що найбільше досягне сей дохід 18 мільонів. Відповідаючи на множество інтерпеляцій і жалоб, які дійшли до него по причині невластивого виконуваня податкового закона, міністер відчитав обіжник, котрий сьвіжо розіслав до всіх краєвих дирекцій скарбу, з візванем, щоби в практиці як найетислійше донилувано приписів закона пр. що до фасій, щоби їх самовільно не підвиснувано, в загалі щоби старано ся радше через пальці дивити, чим спикувати оподаткованих.

Обіжник сей зробив добре вражінє в Палаті. Друга злуда відносить ся до цукрового податку. Сей податок меньшає постійно, наслідком більшого ввозу сахарини.

В 1891 році привіз сахарини виносив ледво 10 метричних сотнарів, тепер виносить 415 після обчислень урядових виказів, а в дійсности може два рази тільки. Сотнар метричний сахарини рівнає ся що до видатности 500 сотнарам цукру, проте виходить з відси убуток податку від цукру в квоті 2,600.000 зр. на рік. З огляду такого стану річи правительство буде мусіло зменьшити привіз сахарини.

Третою ілюзією є надвишка за рік 1897. Є она вправді, але взято з неї 8 мільонів на запомоги голодові, чекають знова иньші видатки як: на цивільну процедуру, платню урядників, закон соціально-політичний, на поміч для краєвих скарбів і т. и.

Треба буде проте подумати о нових податках. Не розвиваючи широко програм заповідає міністер, що хоче зробити сего року: 1) довершити поліпшеня платні урядників і конгруї, 2) знести дневникарський стемпель без огляду на угорську угоду, 3) знести дорогові мита.

Промову Кайцля прийнято грімкими оплесками. Тільки на німецькій лівіци відзивали ся деякі голоси невдоволення. Наступив вибір до бюджетової комісії, почім приступлено до дальшої дебати над заявою президента міністрів.

П. Штірк (більша посілість) заявив в короткій промові, що заходить конечна потреба полагодженя національних антагонізмів, щоби парламент був спосібним до правильної роботи. П. Мавтнер зазначив, що язикові розпорядженя видано на то, щоби приєднати Чехів для австро-угорської угоди. Цілі однак не осягнено, тож тих розпоряджень тепер непотребно. Відтак звернув ся против надмірному шовінізмови національному, котрий є о стілько небезпечний, що рівнобіжно з ним поступає економічне недомагане. Подрібно обговорював незавидне положене торговлі і підносив доскулювання скарбових органів.

П. Вашатий розпочав говорити по чеськи а потім по німецьки: Тун не поставив властивої програми правительства для того, бо видів, як Бадені, котрого програма знайшла призначене у більшости, мусів мимо сего капітулювати перед меньшостію. Гавчові розпорядженя гірші від прускої брутальности і ароганції. Не німецькі але чеські послы довжні внести обжаловане на Гавча. Бесідник заявляє ся також против проєктованого управильненя язикової справи законною дорогою. Не потреба ніякого закона. Язык чеський і німецький є на основі 19. § основних законів цілковито рівноправний. Бесідник домагає ся признаня школи Коменського у Відні публичною школою.

На тим перервано засідане до 7. години вечером.

Вечірне засідане розпочало ся о год. 7½. Забрав голос п. Яросевич. Бесідник жадав, щоби президент міністрів осудив і розглянув галицькі несправедливости і беззаконности. В дальшій ході промови полемізував з проєктом адреси більшости і адреси галицького сойму. Після погляду бесідника обі ті адреси є виразом ягайлонської і великопольської ідеї, після

котрої Галичина, яко частъ великопольскої держави, мусить бути удержувана завжди в такім стані, щоби вразі повернення польскої держави була відповідно підготовлена до прилучення її до тої «великопольскої держави». Русини однак не годять ся на ту «правно державну ідею польску» і бажають, щоби народи не операли ся на історичних документах, але на новочасних потребах реальних. Розширенню автономії країв бесідник також противить ся і широко обговорює галицькі вибори.

П. Бернер: А щожговорять москвофільські Молодочехи на руску справу? П. Герольд: П. Бернерови не відповідає ся на таке питанє! Ресель (соц.) зрікаємо ся відповіді від товариства імени Фалькенгайна. П. Ярославич горить дальше, що Поляки старають ся о розширенє автономії щоби винародовити Русинів. Громади рускі є зовсім зависимі від старостів. П. Мерунович: То неправда. Стояловський: Правда, так само діє ся і з польськими громадами! Дашинський: Так діє ся в цілій Галичині! Мерунович: То свідомо лож! Дашинський: І ви пане сьмієте то говорити, знаючи о тім, що кождий віт є слугою старости? Ярославич обжаловує старосту Лянкевича. Стояловський: Але-ж то Русин! Ярославич: Даруємо єго вам. Грїшми хлопів платить ся урядників маючих перевести вибори. Тут вичисляє деякі факти надужити виборчих.

Дулемба: То неправда. Мерунович: То лож! Дашинський: То також один з автономічної голоти.

Настала сильна суперечка Меруновича з Дашинським. Чути тільки, як Дашинський кричить: «Ти опусте виборчий!» На се Мерунович відповідає: Гультіпако!

Яросевич: Поляки в соїмі не мають понятя о нужді селян і є несправедливі супротив Русинів. Автономію країв повинна заступити автономія народів. Єго сторонництво буде стояти в опозиції до правительства, доки кривди руского народу не будуть направлені.

П. Герольд схарактеризував язикову квестію і правнодержавне питанє Чехів. Німці окружили бесідника і старали ся криками перешкадати, однак Герольд не звертав на се уваги і вів свою річ відповідаючи річево на закиди противників. Зміст бесіди був би слїдуєчий: Хоробою державного організму є аномалія в публичних урядженях, котра почала ся знасилуванем жовтневого диплому. Зло має свій корінь в несправедливих, гноблячих славянські народи виборчих ординаціях. Менгер домагав ся нової більшости і ззивав до того католицьку партію німецьку — говорив дальше бесідник — в імя *Gemeinbürgschaft*-у. Така більшість розлетїла би ся до 24 годин. Язикова квестія не дасть ся упорядкити в подрїбности законом державним. Належить відкинути думку накинєня австрійским народам одного язика загального. Язык державний то мрія, котру Німці мусять покинути, бо в Австрії є 14 мільонів Славян. Сли правительство буде виступати против Чехів, тоді Чехи перестануть лічити нездоровий парламентаризм. (Оплески).

Стояловський зразу по польски освідчив, що єго сторонництво не може засадничо попірати такого правительства, котре стає перед парламентом з «carte blanche» в руці, щоби зробити порядок при помочи войскової дисциплїни. Парламент має управляти, а не бути прибочною сторожою правительства. Нарід польський і руский однодушно жалує ся на недостачу справедливости, хоть в Галичині гірше може під тим зглядом, як деиньде. Кладу натиск, — говорить бесідник — на се, що ужив я слова: «може». Полемізує відтак з Ярославичем і закидує єму, що мильно розуміє ягайлонську ідею. Думку про відбудованє давної Польщи покинули всі розумні Поляки. Окуневський: Так? хто знає? Стояловський: Ягайлонська ідея є взагалі ідеєю славянською, а притім і ідеєю християнською, ідеєю збратаия народностей.

П. Окуневський: Коли-ж нам то не смакує!

По бесіді Стояловського перервано засіданє.

НОВИНКИ.

— **Святкованє памяти Тараса Шевченка.** Товариство Львівский Боян устроує в память 37 роковин смерти Тараса Шевченка дня 4. цвѣтня в сали «Народного Дому» у Львові концерт, при спїучасти оперового співачка п. Миколи Левицкого і оркестри 80 п. п. Програма: 1. Вербицкий: Симфонія *Vdur*, виконає оркестра. 2. Відчит проф. університету дра Колесси. 3. Ніщинський «Вечерниця», хор мішаний в супроводі оркестри. 4. Лисенко-Шевченко «Ой одна я одна» сольо сопранове, відєспїває н-а М. Арданівна. 5. Воробкевич Шевченко: «Треті півні», хор мужеский. 6. а) Нижанковский Шевченко: «Минули літа молоді»; б) Матюк Шашкевич: «Цвѣткі дрібная», сольо тенорове п. М. Левицкого. 7. Січинський Шевченко: «Дніпро реве», хор мішаний. 8. Сарассато: «Циганські пісні», сольо скрипкове в супроводі фортепьяна, відиграє п-а І. Чачковска. 9. Колесса Шевченко: «Дівчина і рута», хор мужеский. 10. Лисенко Шевченко: «Завіщанє», хор мішаний в супроводі оркестри. — Ціна місць: фотель 1.50 зр., крісло перворядне 1 зр., другорядне 80 кр., вступ на салю 70 кр., галєрия 30 кр. — Білетів дістати можна в товаристві «Руска Бєсїда» рынок ч. 10, I. поверх. — Два 3. цвѣтня устроує товариство руских ремісників «Зоря» в Дрогобичі в сали «Сокола» в память смерти Т. Шевченка вокально-декламаторский вечерок.

— **Ювілейний приют для вдів і сиріт по сьвященниках.** В одній з руских львівских часописей помістила якась «жінка сьвященника» відозву, в котрій піддає рускому духовенству під розвагу гадку, заснувати у Львові товариство чи приют для несєня моральної і материяльної помочи для вдів і сиріт по сьвященниках. Авторка сєго шєсьма зображує тяжку долю, яка чекає кожду жінку сьвященника, що повдовїши остає ся з дїтьми без найменших средств до житя. Я знаю — пише она — такі вдови, що рідко коли їдять мясо, мешкають разом в кутику в сїльській хатї, а сплять з нужди на підлозі, вже не говорячи, щоби були яко тако убрані. Бувають і понижаючі случаї, що наймають ся з нужди за кухарки і таке иньше. Дрібна запомага з вдовичо-сирітского фонду і цїсарский дар з ласки є так незначною підмогою для вдови по сьвященнику, що вдови по возньих і слугах, без найменших шкїл, стоять від них далеко лучше. Засноває з нагоди сєгорічного ювілею Цїсаря Франца Йосифа, правдивого покровителя сьвященних вдів такого товариства в осередку Галичини, у Львові, де би сироти могли легко образувати ся в школах, було би найвідповіднїшим способом зарадженя тому незавидному положєню. Вправді не є то так легка річ, бо треба би купити ґрунт і виставити каминицю, але їєю труднїсть дало би ся спільними силами поборити, тим більше, що одим добродїй заявив готовість жертвувати на ту цїль у Львові 2 морґи землі, вартости 20.000 зр. — Членами товариства — пише далі жінка сьвященника — можуть бути жінки сьвященників, сьвященники, вдови, їх родина. в загалі кождий Русин. Вкладок членських я би не установляла, но міркувала би, що ліпше було би що року по живих вибрати в кождім деканатї кілька жінок, котрі взяли би на себе той обовязок: приймати жертви від своїх сусїдок і сусїдів в натуралїях. Се не був би великий ущербок, а для нас господинь се приходило би лєкше. І не треба зражувати ся, що се практично могло би видавати ся жебрачиною. Для такої цїли — для нас самих — кождий з нас не відмовить помочи. До заряду входили би жінки сьвященників і сьвященники. Туо гадку предкладаю я яко з львівскої Архієпархїї Покровителеви вдовичо-сирітского фонду Єго Емінєнції Кардиналови і комісії вдовичого фонду Впр. Капітулі, всім сьвященникам і жінкам, щоби можна ще того року товариство ввести в житє.

— **Нова почта.** З днем 1. цвѣтня 1898 вїйде в житє п. к. уряд почтовый зі звичайним обсягом урядованя в місцевости Глинник маріямпольский, повіт Горлиць. Уряд той полученый буде за помочи пішої почти, що курсувати-ме два рази денно межи Глинником маріямпольским а Горлицями. Округ доручєнь п. к. уряду почтового в Глиннику маріямпольским творити будуть громада і обшар двірський Глинник маріямпольский.

— **Недоспіла самоубийниця на сцені.** В Городку бавила недавно тому польска трупа театральна під дирекцією Мілера. Дня 20. марта найліпша

акторка того театру, п. Голинська, наслідком непорозумїня з своїм шефом кинула ся до тамошного ставу в самоубийчїм намірі. На щастє став той є нечищений від непамятних часів, тож в намулі та багні, в котрім лише процвітає «культура» бакцилів, мікробів, всїяких прутів та иньших мікроскопічних сотворинь, годї найти смерть навіть тому, хто єї бажає. Десператку витягнуєно сєйчас з води, а скінчило ся лише на зимній купели, котра не то що їй не зашкодила, але навпаки панна Голинська в одній хвили позбула ся катару і хрипки так радикально, що ще того самого вечера виступила на сцені і подобала ся дуже публиці. Грали тоді народну штуку «Лобзовяне». Панна Голинська була подвійною героїнею дня, тож не диво, що вручено їй величаву китицю живих цвѣтів. Не подобала ся така овація директору Мілерови, котрий виступав в роли сєльского парубка і з заздрости почав виспїлувати куплети, звернені до п. Голинської. На послїдний з них такого змісту: «Spróbuj raz jeszcze skoczycь do wody — I zmocz swe dolne podniety, — A jestem pewny, że młodziez z Gródka — Wrezczy ci cztery bukiety» — роздав ся з салі свист, крик і виск, на що директор назвав неспокійних гостей «голоотою і уличниками», — а обиджені гості директора «дурнем, ослом» і т. д. Представленя недокінчено, публіка опустила салю. Пан директор виїхав зараз другого дня до Яворова.

— **II. Звичайні Загальні Збори Товариства взаїмного кредиту «Днѣстерь»** стоваришеня зарєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 4. н. ст. мая 1898 о год. 4. пополудни в великій сали Народного Дому у Львові. На порядку дневнім: 1. Відчитанє протоколу з I. Звичайних Загальних Зборів. 2. Справозданє Дирекції і Ради Надзираючої за II. рік адміністративний (1897). 3. Справозданє комісії ревизійної і удїленє абсолюторії Дирекції і Раді Надзираючий. 4. Внесєне Ради Надзираючої в справі розділу зиску 4.649 кор. 78 сот. і установленє дивідєнди від удїлів членських. 5. Внесєне Ради Надзираючої в справі статута і фонду емеритального для урядників і слуг Товариства. 6. Внесєня і інтерпелляції членів. За Раду Надзираючу президент, Василь Нагірний.

— **VI. Звичайні Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечєнь «Днѣстерь»** відбудуть ся дня 4. н. ст. Мая (в сєреду по недїлі св. Мировиць 1898. о год. 10. перед полуднем в великій сали Народного Дому у Львові. На порядку дневнім: 1. Відчитанє протоколу з V. Звичайних Загальних Зборів. 2. Справозданє Дирекції і Ради Надзираючої за V. рік адміністративний (1897). 3. Справозданє комісії ревизійної за рік адм. 1897. 4. Внесєне Ради Надзираючої: а) в справі розділу надвижки доходу 10.579 зр. 8 кр., б) в справі винагороди 2. вибраних членів Дирекції і 3 членів комісії ревизійної, в) в справі статута і фонду емеритального для урядників і слуг Товариства. 5. Вильсованє листів удїлових фонду основного в квоті призначєній на амортизацію по мисли арт. V. статута. 6. Вибір: а) 6 членів Ради Надзираючої на місце уступаючих по мисли §. 92. статута пп. дра Теофиля Кормоша, дра Костя Левицкого, Василя Нагірного, Лонгина Рожанковского, дра Дамяна Савчака і дра Щасного Сельского, на протяг 3 літ; б) 5 заступників членів Ради Надзираючої на 1 рік; в) 3 членів комісії ревизійної і 1 заступника на 1 рік. 7. Означєне числа членів Ради Надзираючої по мисли §. 85. е. статута маючих вибрати ся на найблизших Загальних Зборах. 8. Интерпелляції членів. За Раду Надзираючу президент, Василь Нагірний.

— **Дефравдацію** викрито в державних доменах в Будапешті. В газеті урядовій появило ся вїзванє від міністра рільництва Даранїого, щоби директор стаднин в Фогараш, іменем Фабіян Маврович зголосив ся в дирекції угорских домен під загрозою відповідних параграфів службових. Вїзване то стоїть в звязи з відкритою перєдше дефравдацію на 50.000 зр., сповненою Марковичем, котрий вже давно утік з Угорщини, виславши вперед жінку і діти до Італїї. Дефравдація в цілім розмірі ще не дослїджєна, але значно перевищає згадану суму. Маркович урядив собі добрий плян, як вести мальверзації. Чинші найму з поля, належачого до дїбр камеральных, забирав він до своєї кишені, а збіже впродав так, що нічо не лишилось, навіть овес призначєній для стаднин перемїнив на готову монету. Крім того «забанкував» в касі щадничій в Фогаш всі термінові асїґнати, забрав кавці і депозити та досить готівки з каси, а забезпечившись в той спосіб на дорогу, дав ногам знати — виїхав за границю. За дефравдантом розіслано гончі листи.

— **Пожар залізничої стациї.** З Лондона доно-

Олійок з лупин оріхових до фарбованя волося.

Недорівнанє средство надаюче сивому волосою первїстну єго барву натуральну. Дїлає відмолоджуючо і на волос, надаючи єму разом знаменитий полиск і мягкість.

Головний склад в аптиці

161 143-?

Жигм. Ружера
під «Срібним Орлом» у Львові.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

сять, що в Джерзі Сіті під Новим Йорком згоріла ціла станція пенсильванської залізниці. Будинки займали 5 акрів простору, стаційний будинок мав 5 поверхів. Шкоду обчислюють на чотири мільйони фунтів штерлінгів (сорок вісім мільйонів зр.).

Телеграми.

Відень, 1-го цвітня. Wiener Zeitung оголошує відручне письмо, в котрім цісар зазначивши цілковите выздоровлене архикнязя Фердинанда д' Есте, висказує свою радість і успокоєне по причині, що може архикнязя впровадити знова до військової діяльності, віддаючи его до розпорядимости найвишого вождя. Завдяки тому архикнязь буде мав нагоду зазнакомити ся докладно з цілим організмом військовости і вглянути у всі справи армії на загальний в будучности пожиток. — Квотова депутация уконституовала ся вчера.

Будапешт, 1. цвітня. В місцевости Тоби настали аграрно-соціалістичні розрухи. Жандарми стріляли а демонстранти так само. З обох сторон упало кілька трупів і є много ранених. Зареквіровано войско.

Париж, 1. цвітня. Касаційний трибунал розсуджує вже справу Золі. Золі нема при розправі.

Мадрид, 1. цвітня. Іспанія зробить все, що тільки годить ся з її повагою, щоби удержати мир. Величезні складки на справлене корабля плывуть безперестанно. Ситуация поліпшає ся.

Table with 4 columns: Poїзд, до Львова, Poїзд, зі Львова. It lists train schedules with arrival and departure times for various stations like Іцкан, Янова, Тернополь, Сокала, Кракова, Ярослав, and Підволочиск.

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариям всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

»Дністеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий . 73.874 зр. 47 кр.
Резерва премій . 52.269 „ 40 „
Фонд основний . 50.000 „ — „
176.143 зр. 87 кр.

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Дністра« дуже умірковані, услія обезпечень користні а шкоди ліквідують ся безпроблемно. Поліси »Дністра« приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришенє з обмежевою порукою, уділяє пожитки за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в »Дністрѣ«. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів »Дністра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.

Advertisement for Ivan Yrimovich shoes. Includes text: 'Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайденя!', 'ІВАН ЯРИМОВИЧ СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ обуви мужескої, дамскої і для дїтй у Львові, площа Бернардинська число 10.' and illustrations of shoes.

Новости на дамскі сукні сезонові!

Матеріи вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, »Фігара«, ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин богато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 34-46

ПРАВДА ілюстрованє письмо для руского народу під редакцією С. Кульчицького,

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, і політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р. піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. За границею річно 8 рубл. піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция

Львів, ул. Собісчина ч. 5. Б.

З друкарні В. А. Шийковского.

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.